

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 16/2004 rd

Statsrådets skrivelse om ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning (förordning om bestämmelser som gäller Europeiska socialfonden)

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 19 november 2004 statsrådets skrivelse till riksdagen om ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning (förordning om bestämmelser som gäller Europeiska socialfonden) (U 64/2004 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Siru Nylén-Karo, social- och hälsovårdsministeriet
- konsultativ tjänsteman Ulla Jatila, arbetsministeriet.

UTREDNINGEN

Förslaget

Europeiska kommissionen publicerade den 18 februari 2004 sin tredje rapport om ekonomisk och social sammanhållning som innehåller kommissionens förslag till översyn av strukturfonderna under 2007—2013. I samband med rapporten lade kommissionen den 14 juli 2004 fram sina förslag till förordningar om strukturfonderna av vilka ett gäller Europeiska socialfonden.

Förordningarna om strukturfonderna är nära sammankopplade med förslaget till allmän förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och sammanhållningsfonden. De innehåller allmänna bestämmelser om strukturfondernas verksamhet, dvs. politikens innehåll, fördelning av medel och förvaltningsförfaranden. Regeringen godkände den 14 oktober 2004 en skrivelse till riksdagen

om ett förslag till allmän förordning för strukturfonderna.

Förslaget innehåller detaljerade bestämmelser om de centrala prioriteringarna för Europeiska socialfonden (nedan ESF) och principerna för den verksamhet som stöds. Enligt artikel 146 i EG-fördraget har Europeiska socialfonden inrättats för att förbättra arbetstagarnas sysselsättningsmöjligheter på den inre marknaden och på så sätt bidra till en höjning av levnadsstandarden. Fonden ska främja möjligheterna till sysselsättning och arbetstagarnas geografiska och yrkesmässiga rörlighet samt underlätta deras anpassning till förändringar inom industrin och i produktionssystemen, särskilt genom yrkesutbildning och omskolning. Med stöd av artikel 148 fattar rådet tillsammans med Europaparlamentet beslut om socialfonden i medbeslutandeförfarande enligt artikel 251.

Regeringens ståndpunkt

Finland erkänner Europeiska socialfondens centrala roll i att genomföra Europeiska unionens regional- och strukturpolitik. Finland anser det viktigt att ESF stöder den nationella politiken i syfte att främja full sysselsättning, förbättra arbetslivets kvalitet och produktivitet, öka den sociala delaktigheten och minska regionala skillnader i sysselsättningen.

Finland anser att kommissionens förordningsförslag väl stöder Lissabonstrategins mål om främjad tillväxt, sysselsättning och konkurrens-

kraft. Det är viktigt att förordningsförslaget särskilt starkt understryker kopplingen mellan ESF och den europeiska sysselsättningsstrategin och gör det möjligt att med hjälp av ESF-åtgärder bättre stödja riktlinjerna och rekommendationerna i den. Samtidigt lyfter förordningsförslaget fram kopplingen mellan ESF-åtgärder och målen för social delaktighet, utbildning och yrkesutbildning på gemenskapsnivå.

Finland stöder i huvuddrag kommissionens förslag till förordning om Europeiska socialfonden.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Förslaget till förordning om Europeiska socialfonden innehåller detaljerade bestämmelser om fondens centrala prioriteringar och principer för den verksamhet som stöds. Enligt förslaget ska ESF-verksamheten stämma överens med målen för Lissabonstrategin och med riktlinjerna och rekommendationerna i den europeiska sysselsättningsstrategin. Detta ska i sista hand beaktas när fondvisa program läggs upp. Målet är att genom ESF-åtgärder särskilt stödja nationella handlingsplaner för sysselsättningen och rekommendationer om dem. Social- och hälsovårdsutskottet anser att det är viktigt att ESF-åtgärderna kopplas till den nationella handlingsplanen för sysselsättningspolitiken.

Social- och hälsovårdsutskottet konstaterar att Europeiska socialfonden i sina stödåtgärder prioriterar genomförandet av arbetskrafts- och sysselsättningspolitiska program. Projekt på social- och hälsovårdsområdet representerar en mycket liten andel av de projekt som finansieras via strukturfonden, ca 1 %. Social- och hälsovårdsförvaltningen har under innevarande period i ESF-finansierade verksamhet prioriterat åtgärder för utslagna och de mest svårsysselsatta, jämlikheten mellan könen i arbetslivet, särskilt samordningen av arbete och familjeliv, och upprätthållande av arbetsförmågan i alla åldersgrupper. Europeiska regionala utvecklingsfon-

den (ERUF) har styrt stöd till projekt för att utnyttja datateknik i social- och hälsovården i glesbygden, förbättra servicestrukturen, minska regionala skillnader i välbefinnande och hälsa och bekämpa hälsorisker. Utskottet anser att det är bra att också de här prioriteringarna tydligt kommer fram i det föreliggande förslaget.

Enligt förslaget ska ESF-programmen planeras och genomföras enligt medlemsstaternas förvaltningssystem. Det som är nytt i förslaget är att fonderna i begränsad utsträckning kan finansiera projekt som hör till andra fonders åtgärdsprogram. Det är en klar förbättring jämfört med nuläget. Genom att programmen omfattas av en enda fond förenklas förvaltningen av ESF och då blir det lättare att beakta programmens särdrag. Dessutom gör principen om en enda fond för ett program det möjligt att minska antalet program och administrationen. Särskilt positivt är det att omfattande överregionala och riksomfattande projekt kan genomföras som ett enda projekt. Huruvida administrationen blir enklare beror dock på den allmänna förordningen och utvecklingen av det nationella förvaltningssystemet.

Enligt förordningen ska ESF:s resurser inriktas på de viktigaste punkterna i programmen och de politikområden där ESF-stödet ger har den största effekten. Social- och hälsovårdsutskottet konstaterar att utvärderingen av projektens verkningar hittills har varit bristfällig. De finansierade projekten är många men man har inte lyckats

så bra i att lära sig av dem och att tillvarata erfarenheterna och förankra dem i den normala verksamheten. Detta beror ofta dels på projektens korta spännvidd, dels på bristfällig utvärdering. Utskottet anser att utvärderingen av projektens resultat och spridningen av den bästa praxisen från början ska ingå i projektplanen och att också resurser ska avsättas för detta.

Utlåtande

Social- och hälsovårdsutskottet anför

att utskottet omfattar regeringens ståndpunkt.

Helsingfors den 14 december 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Valto Koski /sd
vordf. Eero Akaan-Penttilä /saml
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löw /sv
Riikka Moilanen-Savolainen /cent
Aila Paloniemi /cent
Leena Rauhala /kd

Juha Rehula /cent
Paula Risikko /saml
Arto Seppälä /sd
Osmo Soininvaara /gröna
Tapani Tölli /cent
Raija Vahasalo /saml
Erkki Virtanen /vänst
Tuula Väättäinen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.